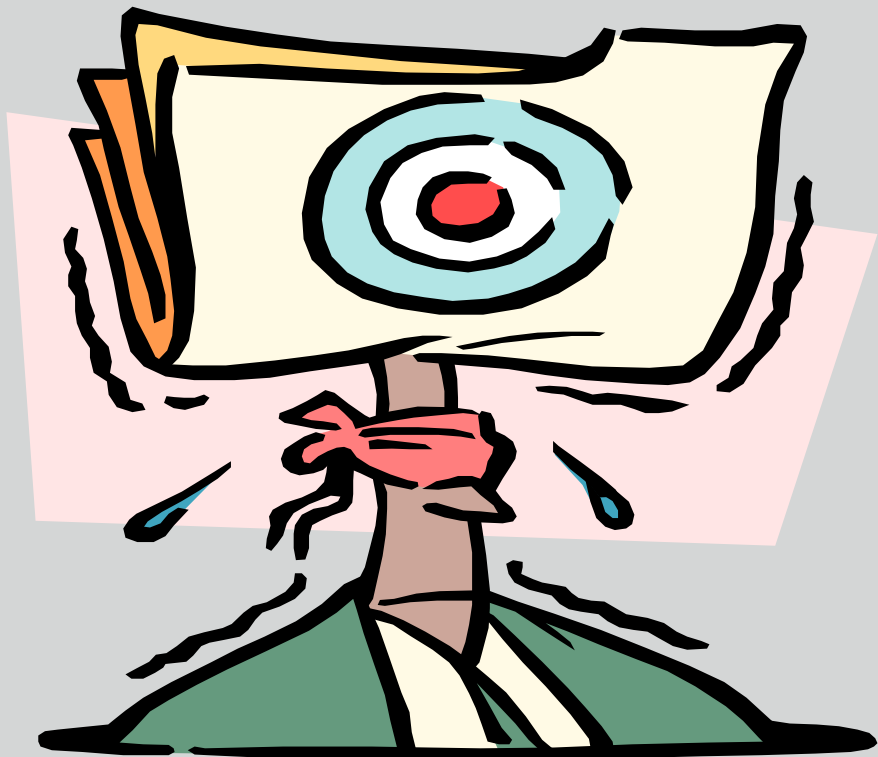
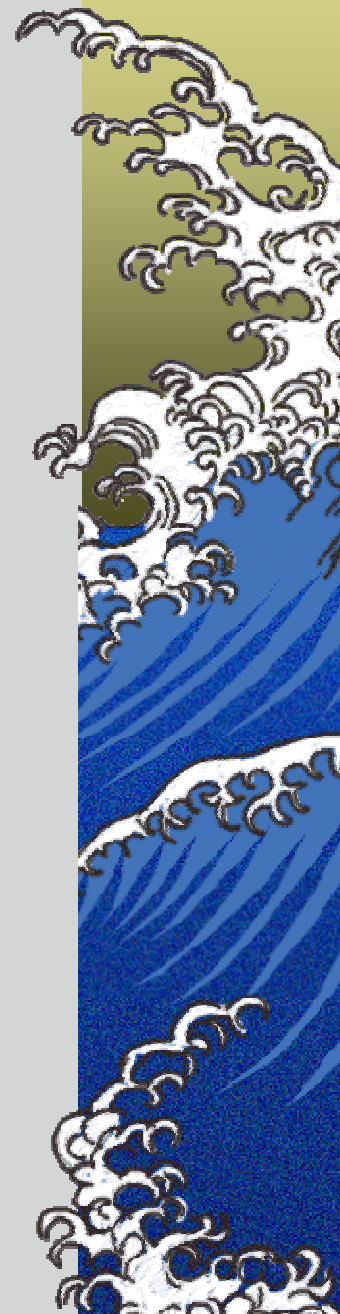

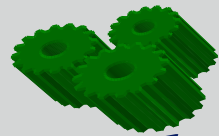
Rola nauczyciela w sytuacjach kryzysowych w szkole

*Opr. Danuta Hryniewicz
PPP Racibórz*

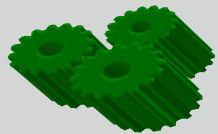

KRYZYS - definicja

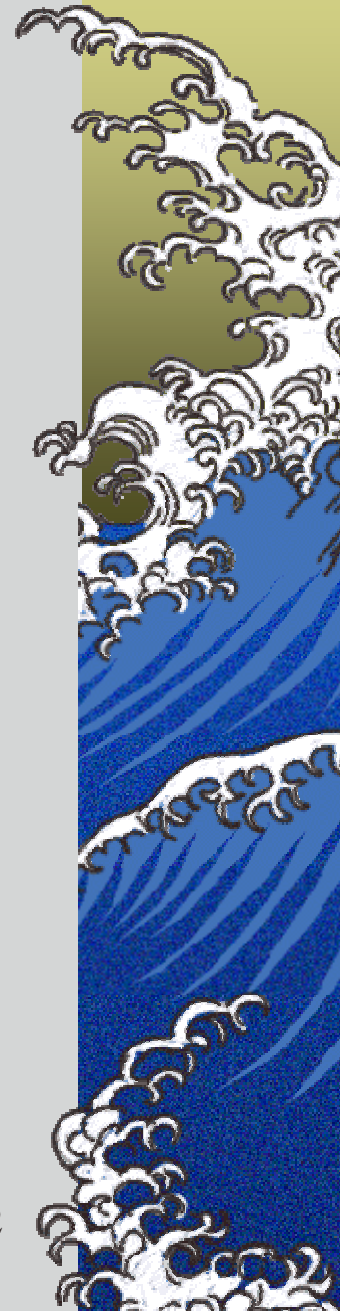

Odczuwanie lub doświadczanie wydarzenia lub sytuacji jako trudności, która wyczerpuje zasoby wytrzymałości i narusza mechanizmy radzenia sobie z trudnościami.

KRYZYS – konsekwencje

Jeżeli osoba (instytucja) przeżywająca kryzys nie otrzyma odpowiedniego wsparcia, pojawią się zaburzenia (poznawcze, w zachowaniu, w przeżywaniu – emocjach)

Kto w szkole przeżywa kryzys ?

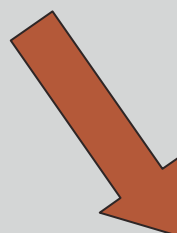
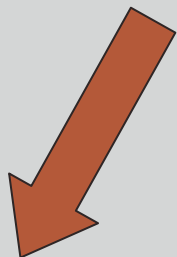
Uczeń

**Szkoła jako
instytucja**

Rodzic

Nauczyciel

Sytuacja kryzysowa – ocena rozmiaru i przebiegu

Czynniki obiektywne

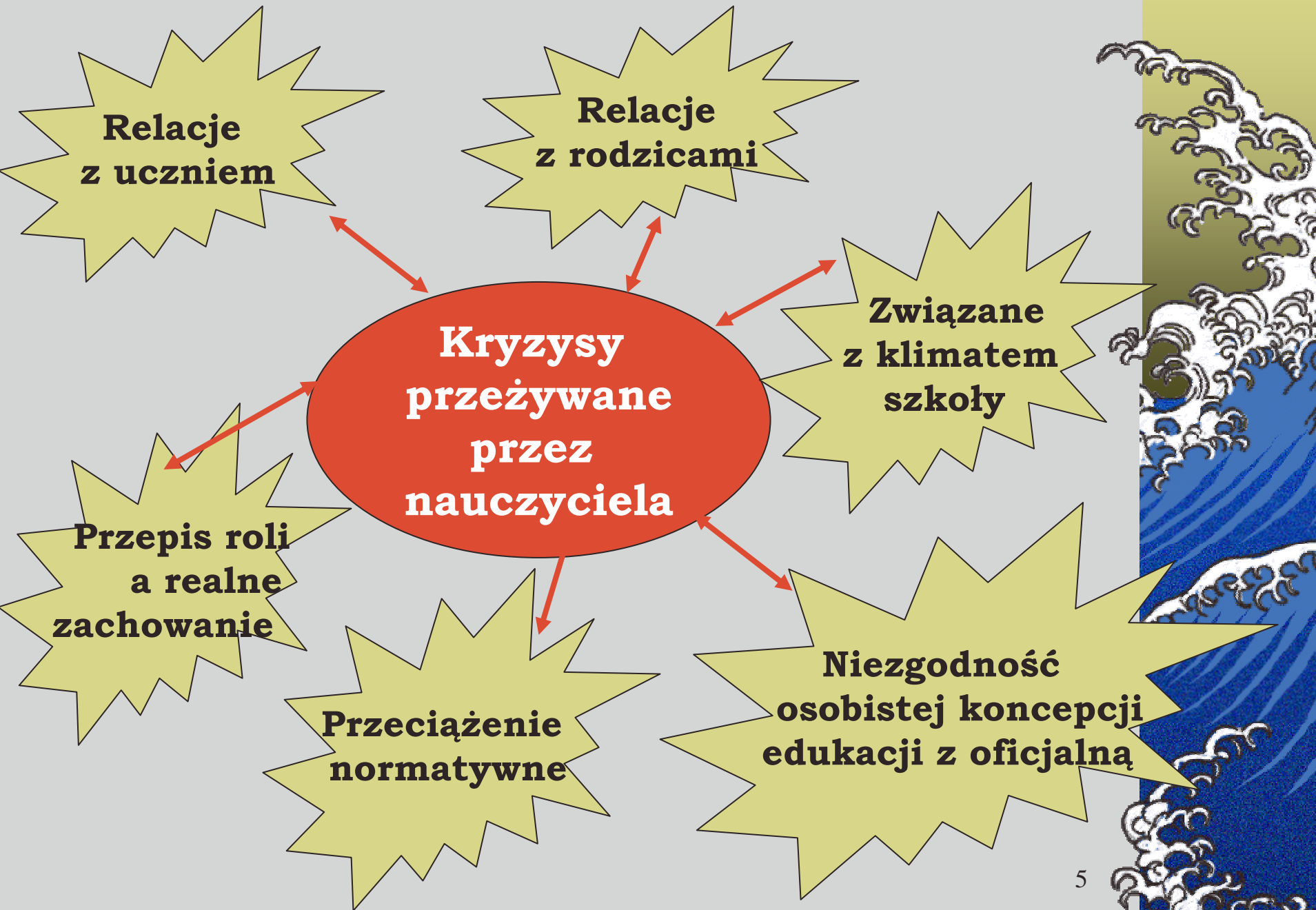
*wydarzenie
(to,co się stało – fakty)*

Cz. subiektywne

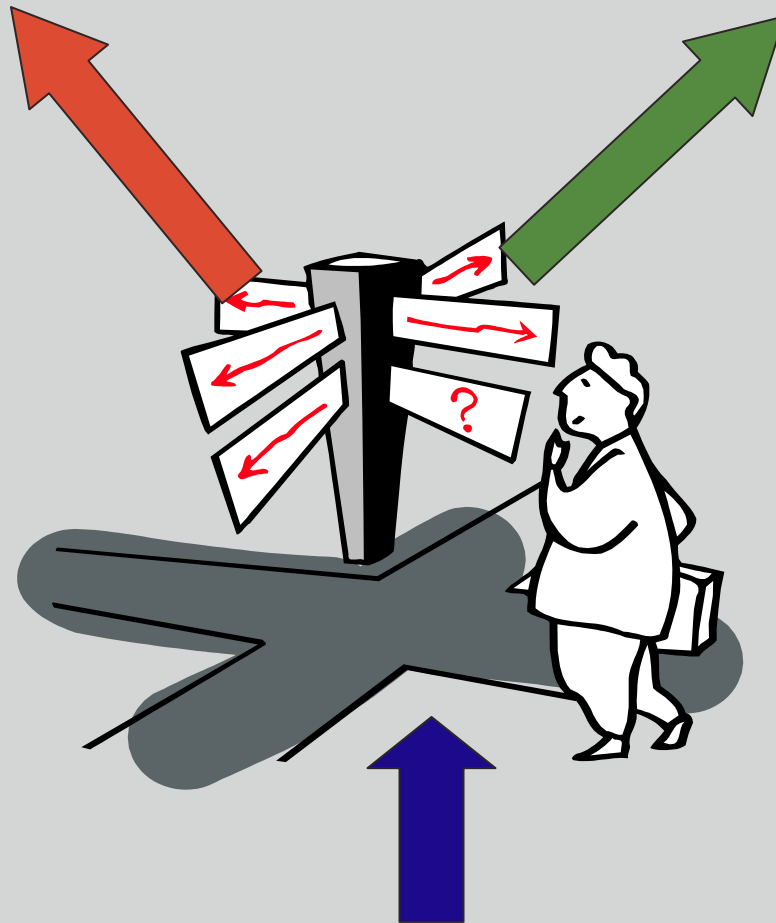
*emocje
wyobrażenia
doświadczenia
nawyki
uprzedzenia
poczucie wartości
uczestników zdarzenia*

Ryzyko zaburzeń

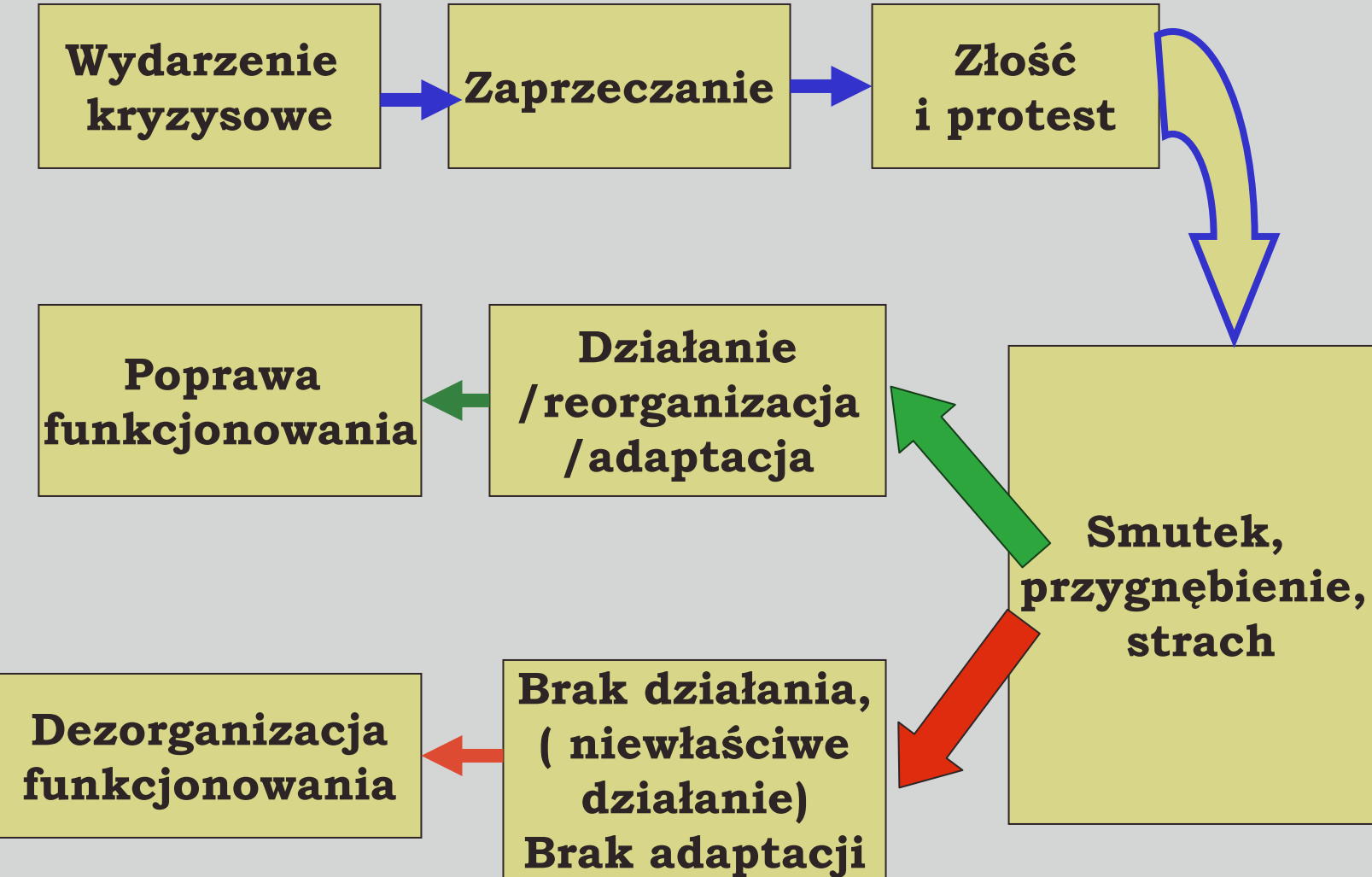
Szansa rozwoju

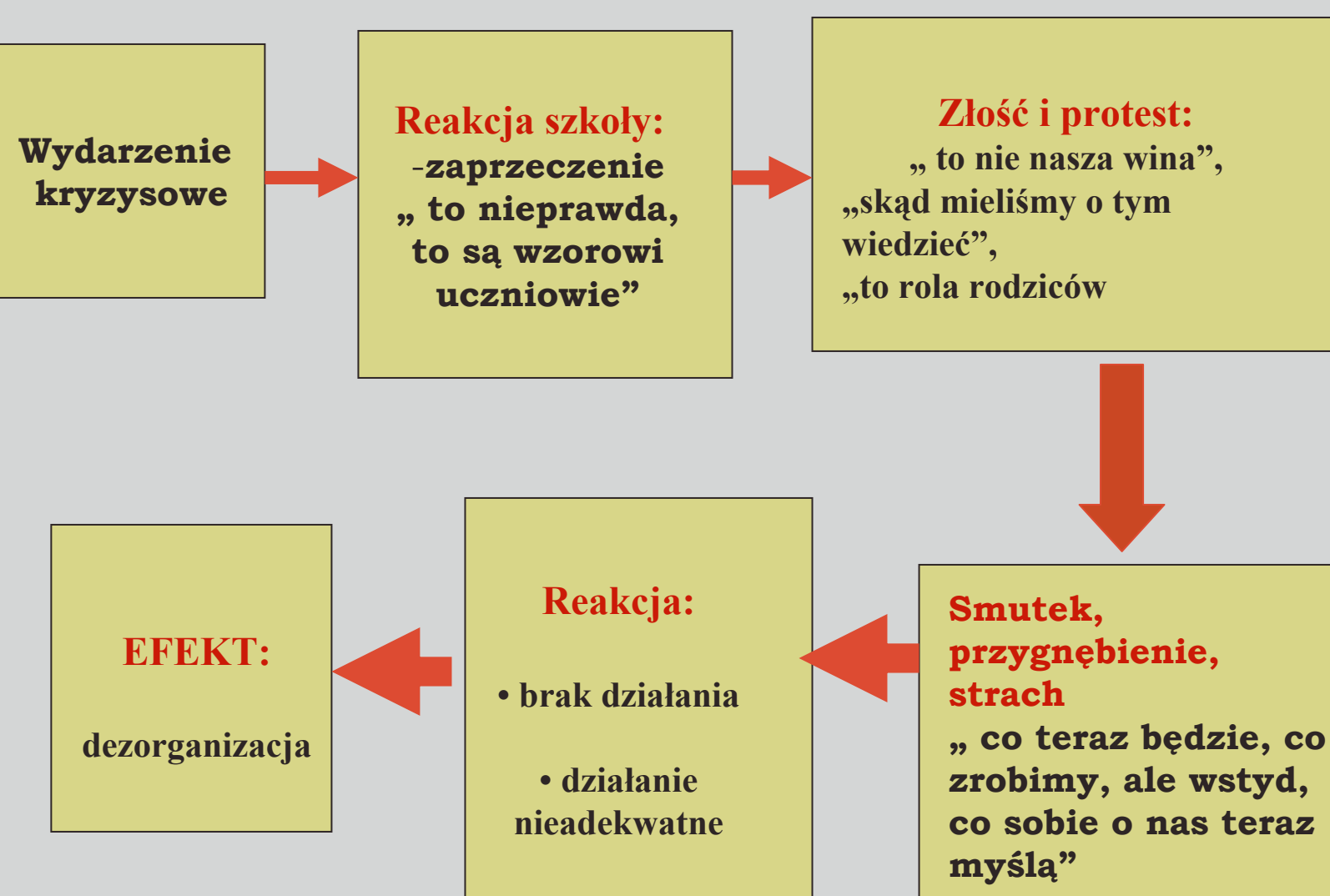

Sposób rozwiązania kryzysu

Przebieg sytuacji kryzysowej

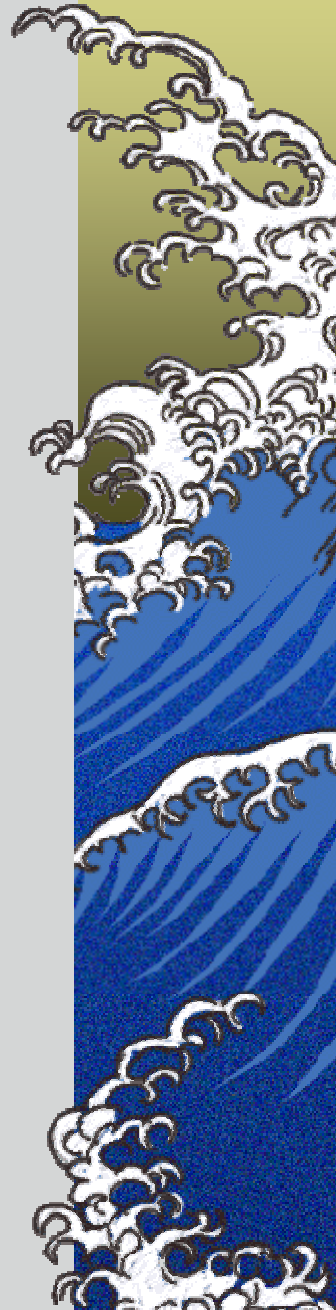

pogłębianie zaburzeń, ryzyko następnych kryzysów

Przeżycia wywołane przez kryzysy:

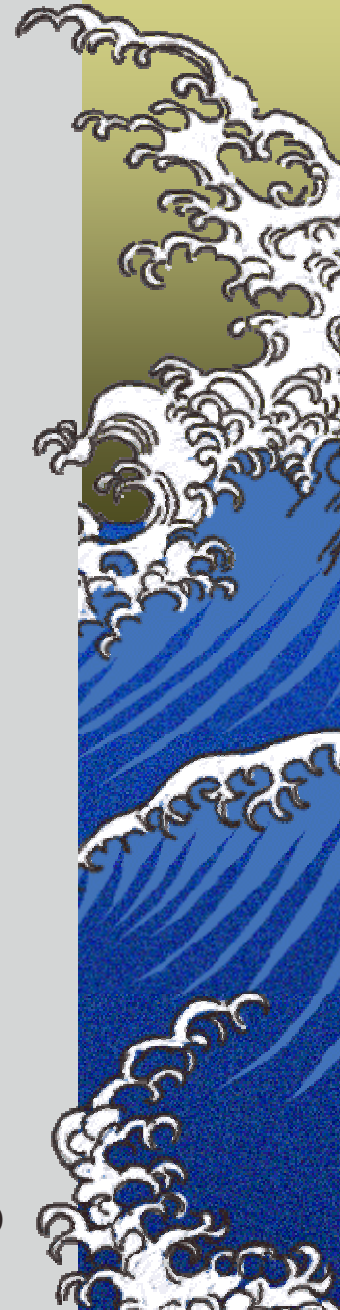
- *strach i obawy*
- *poczucie zagrożenia*
- *bycie świadkiem np. bólu, ośmieszenia kogoś itp.
doświadczenie izolacji (poczucie bycia złapanym w pułapkę)*
- *utrata kontroli*
- *poczucie bycia odciętym od wsparcia*
- *poczucie winy, że nie potrafiłem sobie poradzić
emocjonalny powrót do sytuacji dziecka (zamiana ról)*

Konsekwencje przeżyć:

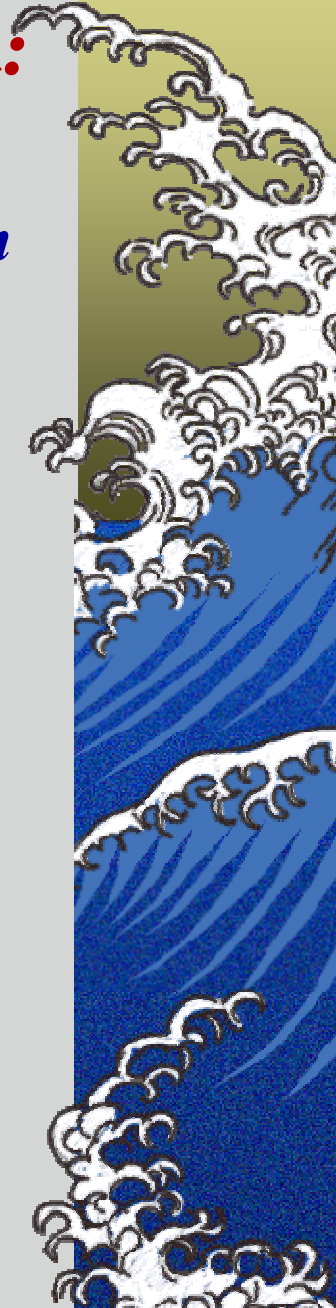

- ✦ *izolacja od grupy*
- ✦ *stale towarzyszące napięcie i lęk*
- ✦ *zmiany w zachowaniu i prezentacji siebie*
- ✦ *zawziętość, nadpobudliwość*
- ✦ *nadmierna emocjonalność*
- ✦ *brak ekspresji emocji*
- ✦ *trudności z koncentracją uwagi*
- ✦ *nie tolerowanie zmian (sztywność)*
- ✦ *skargi na stan zdrowia*
- ✦ *słabe postępy w nauce, pracy*

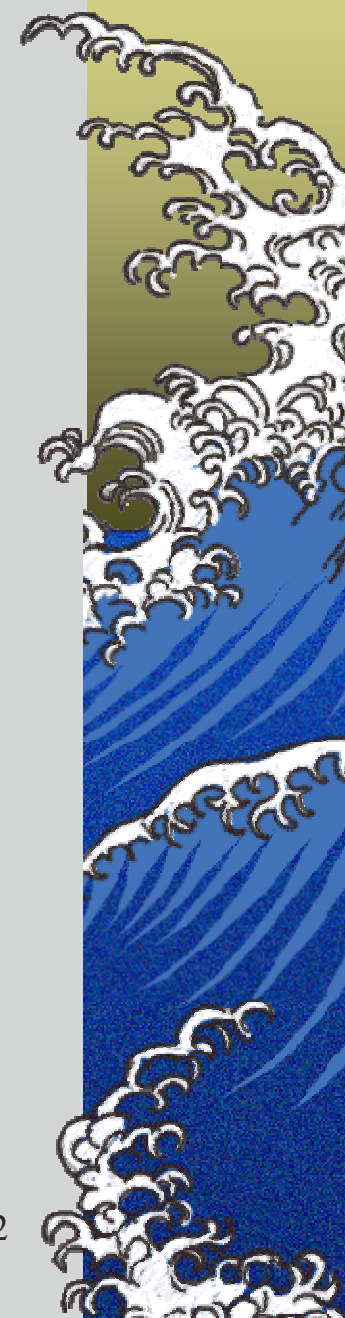
Wyzwania stojące przed nauczycielem:

- *poradzenie sobie z pojawiającymi się w sytuacjach kryzysu odczuciami bezradności, gniewu, złości*
- *przyjęcie postawy „nie jestem bezbronny”*
- *proszenie o pomoc i korzystanie z niej*
- *umiejętność identyfikacji uczniów wymagających interwencji i wsparcia*
- *umiejętność komunikowania się w sposób nie pogłębiający kryzysu*

Kryzys nauczyciela = kryzys szkoły

Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych - płaszczyzna indywidualna

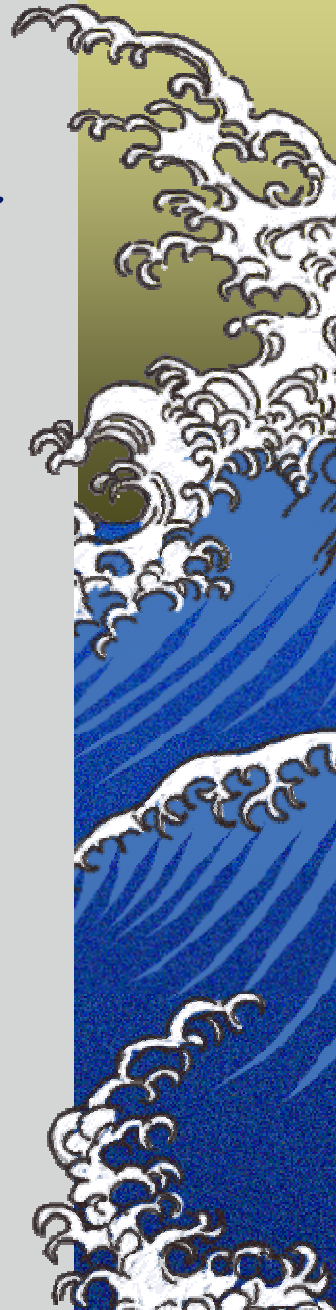
Zasady efektywnego działania w kryzysie:

- 🌀 szybkie reagowanie
- 🌀 szukanie wsparcia (wewnątrz szkoły i wsparcia ekspertów)
- 🌀 krótkie przekazywanie tego, co się wydarzyło oraz przyczyn, zagrożeń, zastosowanych własnych sposobów opanowania sytuacji
- 🌀 informowanie rodziców, opiekunów, przełożonych

Zapobieganie kryzysom

- *opracowanie katalogu potencjalnych zagrożeń*
- *opis konkretnych działań (dostosowanych do rodzaju zagrożeń)*
- *posiadanie grupy nauczycieli przeszkolonych w zakresie działań antykryzysowych*
- *opracowanie strategii działania na wypadek wystąpienia ostrych kryzysów*
- *nauczyciele nie boją się mówić z przełożonymi o swoich problemach z uczniami*

Działania w sytuacji kryzysu:

zebranie sztabu antykryzysowego / ma on swoje wyznaczone
miejsce spotkań/

przygotowanie informacji o działaniach jakie zamierzamy
podjąć (adresaci informacji to: osoby bezpośrednio dotknięte
kryzysem, o. pośrednio dotknięte kryzysem, inni
zainteresowanie ew. media)

równolegle opracowywany jest plan działania (etapy, zasady
postępowania, problemy do rozwiązania...)

wybór strategii (najlepsza komunikacyjna)

poszukiwanie wsparcia ekspertów (planowanie dalszych
działań i minimalizowanie skutków)

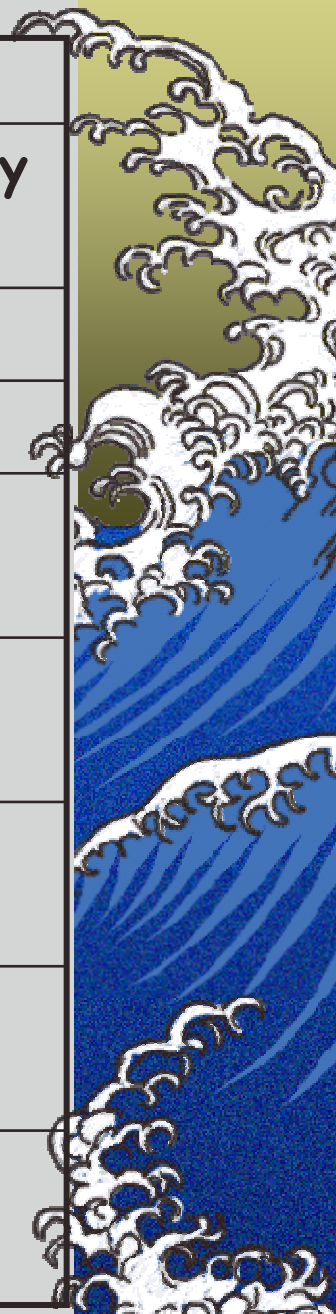

informowanie bezpośrednich i pośrednich ofiar kryzysu i
innych zainteresowanych o aktualnej sytuacji i efektach
podjętych już działań i działaniach planowanych.

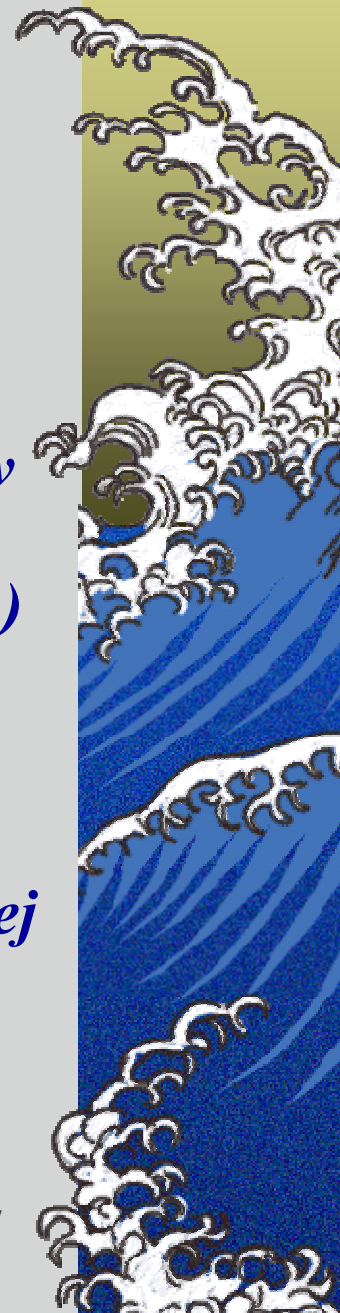
Kryzys przeżywany przez dziecko – objawy

PRZEDSZKOLAKI	UCZNIOWIE SP	NASTOLATKI
płacz	bóle głowy/objawy fizyczne	bóle głowy/objawy fizyczne
ssanie kciuka	depresja	depresja
nie trzymanie kątu	poczucie zagrożenia	dezorientacja
lęk przed obcymi i przed porzuceniem	dezorientacja	niechęć do wykazywania się
drażliwość	brak koncentracji	zachowania agresywne
dezorientacja	niechęć do wykazywania się	rezygnacja
tulenie się	angażowanie się w bójki	osamotnienie
niezdolność do wykonania ruchu	unikanie kontaktu z rówieśnikami	nagłe zmiany zachowania ¹⁶

Zasady interwencji kryzysowej w szkole

- *Współpraca nauczyciela z rodzicami (zachowanie ucznia to sygnał trudności w rodzinie)*
- *Pamiętanie o tym, że celem szkoły nie jest resocjalizacja uczniów zaburzonych (zadania szkoły w stosunku do nich to: staranna diagnoza i dokumentowanie zachowań, odsyłanie do specjalistów)*
- *Nie wolno włączać w działania interwencyjne rówieśników.*
- *Najpierw chronimy uczniów – ofiary , a w następnej kolejności udzielamy pomocy tym, którzy przejawiają zaburzone zachowanie.*

Kompetencje nauczyciela zwiększające szansę na pozytywne rozwiązanie kryzysu:

 Radzenie sobie z trudnościami okresu dojrzewania u młodzieży - bunt, opór, złość

 Posiadanie umiejętności udzielania uczniowi wstępnej pomocy w sytuacjach kryzysowych

 Zdobywanie umiejętności prowadzenia rozmowy terapeutycznej

 Interwencja wobec ucznia z myślami samobójczymi

 Rozwijanie umiejętności rozumienia i reagowania na to, co leży u podstaw agresji. Pomoc ofierze w wyjściu z opresji

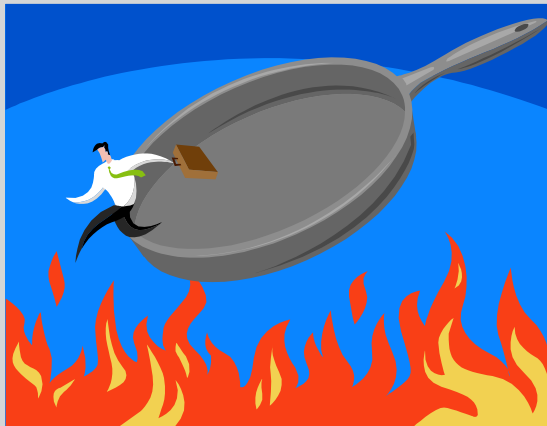
 Wpływanie na własne emocje w czasie interwencji dotyczącej ucznia w kryzysie

 Sposoby prowadzenia negocjacji w sytuacji kryzysowej

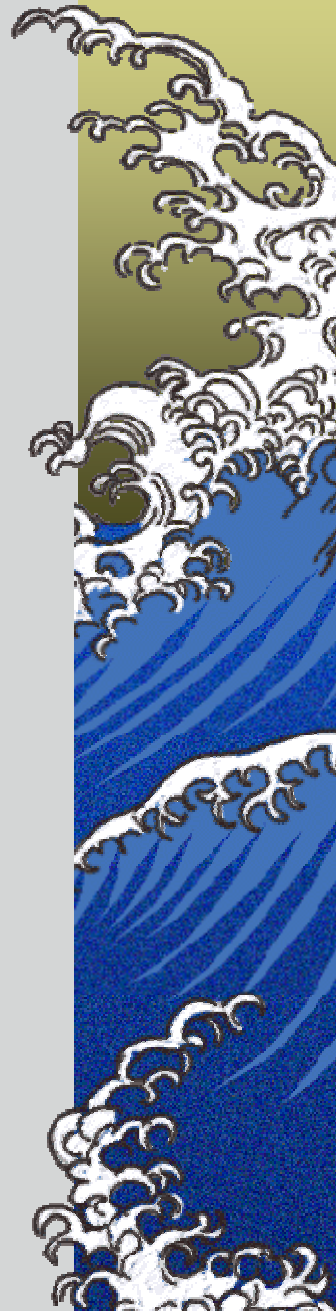
 Znajomość etapów powrotu do zdrowia

**„Trudności nie są czymś
przemijającym.
To coś zwykłego”**

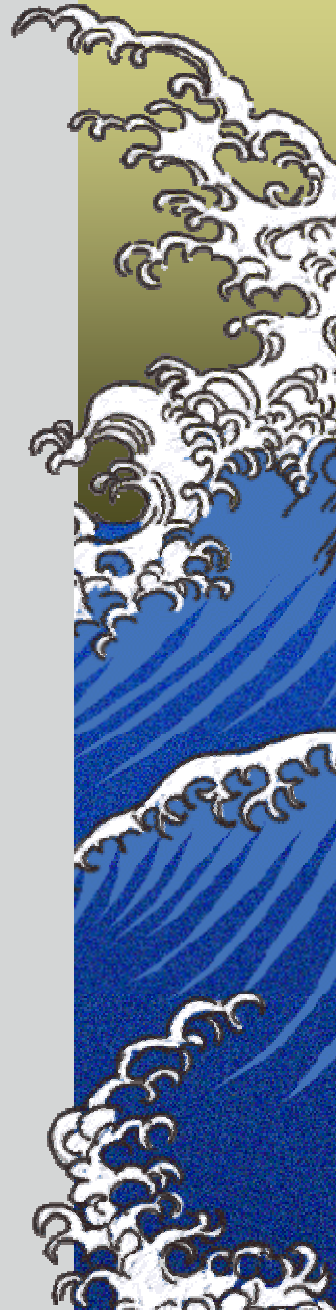
Ch. De Foucauld

Nie pytaj siebie:
„Jak wytłumaczyć to,
co się stało ?”,
ale:
„Co z tym zrobić ?”

A. Schweitzer

**Dziękuję za
uwagę**

